

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У
БЕОГРАДУ
Гж 5650/23
10.9.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стојилковић, председника већа, Снежане Марјановић и Станиславе Митровић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александар Момирски, адвокат из Београда, ул. Кнеза Данила бр. 43, против тужене ББ (...) из ..., чији је пуномоћник Гордана Петровић Ђурђевић, адвокат из Београда, ул. Светогорска бр. 3/1/2, ради раскида уговора, одлучујући о жалбама парничних странака, изјављене против пресуде Вишег суда у Београду П 839/17 од 5.6.2023.године, у седници већа одржаној дана 10.9.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована, жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** се пресуда Вишег суда у Београду П 839/17 од 5.6.2023. године у ставовима првом и трећем изреке.

ПРЕИНАЧАВА СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Вишег суда у Београду П 839/17 од 5.6.2023.године тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужилац АА из ... да туженој ББ (...) из ... на име трошкова парничног поступка исплати износ од 583.875,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ као неоснована, жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** се решење садржано су ставу четвртом изреке пресуде Вишег суда у Београду П 839/17 од 5.6.2023. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена, жалба тужиоца изјављена против става четвртог изреке пресуде Вишег суда у Београду П 839/17 од 5.6.2023.године.

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани, захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 839/17 од 5.6.2023.године ставом првим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца АА из ... којим је тражио да суд раскине Уговор о поклону закључен и оверен пред Првим општинским судом у

Београду дана 19.05.2003. године под I/1 Ов бр 5263/2003 између тужиоца АА из ... у својству поклонодавца и у то време мал. тужене ББ, сада ... (...), из ... у својству поклонопримца у чије име је уговор потписала и оверила законски заступник мајка тужене ВВ.

Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 410.250,00 динара.

Ставом трећим изреке одбијен је као неоснован предлог тужиоца за ослобађање од плаћања трошкова поступка судских такси.

Ставом четвртим изреке одбијен је као неоснован предлог тужене за ослобађање од плаћања трошкова поступка судских такси.

Против наведене пресуде парничне странке су благовремено изјавиле жалбе побијајући је из свих законом предвиђених разлога и то тужилац у целости, а тужена у ставовима другом и четвртом изреке.

Тужена је благовремено доставила одговор на жалбу у коме се изјаснила на жалбене наводе тужиоца.

Претходном оценом жалбе тужиоца, другостепени суд је закључио да је та жалба недозвољена у делу у коме је изјављена против става четвртог изреке ожалбене пресуде, сходно одредби члана 389 Закона о парничном поступку. Тужилац нема правни интерес да побија првостепену одлуку у делу којим је одбијен захтев тужене за ослобођања од плаћања трошкова поступка судских такси. Стога је у смислу одредбе члана 387 став 1 тачка 1 ЗПП одлучено као у ставу четвртом изреке ове пресуде.

Испитујући правилност првостепене пресуде у преосталом делу у смислу члана 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" број 72/11 са изменама и допунама), Апелациони суд је закључио да је жалба тужиоца неоснована, а жалба тужене делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које повреде другостепени суд пази по службеној дужности, а нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из става 2 тачка 12 истог члана на коју се указује у жалбама парничних странака. Изрека првостепене пресуде је разумљива, непротивречи сама себи и разлозима пресуде, а у образложењу је првостепени суд навео јасне и потпуне разлоге о одлучним чињеницама.

Према утврђеном чињеничном стању, између парничних странака закључен је уговор о поклону Ов бр. 5263/2003 од 19.05.2003. године, којим је тужилац туженој, својој ћерки, поклонио двособан стан бр. 9 у ул. ... са утврђеним правом доживотног плодоуживања у корист тужиоца. Парничне странке су живеле у заједници живота до фебруара 2009. године, када се тужилац иселио из породичног стана у ... улици, након чега је и покренута бракоразводна парница између тужиоца и ВВ, мајке тужене. Парничне странке су биле у добрим односима од закључења уговора 2003. године до 2009. године, када је дошло до прекида комуникације услед проблема тужиоца са прекомерном употребом алкохола. Тужилац је на непримеран и неадекватан начин комуницирао са туженом и изазивао инцидентне ситуације, због чега су му одређиване мере заштите од насиља у породици у односу на бившу супругу. На рочишту пред Вишим судом у Београду дана 9.10.2015. године тужилац је изазвао инцидент због чега

је био удаљен из суднице, а том приликом су интервенисали и судска стража и полицијски службеници ПС Врачар. Тужилац је наследио имовину након смрти свог оца по основу решења Првог основног суда у Београду О 2040/15 од 14.07.2015. године, које је постало правноснажно 07.08.2015. године, а којим су тужилац и његова сестра, оглашени за законске наследнике са по $\frac{1}{2}$ идеалних делова на заоставштини ГГ, која се састоји од права сусвојине на $\frac{1}{2}$ идеалних делова трособног стана број 7, на првом спрату, у улици ... бр. ... у ..., као и новчаних средстава на рачунима код Commerzbank, Поштанска штедионица ад Београд и Eurobanka ad Beograd. Тужилац, је поред права сусвојине на наведеном стану који је потом продао својој сестри, наследио и износ од око 25.000,00 евра по рачуну Commerzbank из Франкфурта, износ од око 1.000,00 евра по рачуну Поштанске штедионице ад Београд, а са рачуна Eurobanka ad Beograd је очекивао прилив од око 1.900,00 евра. Тужилац је покренуо парницу против тужене ради раскида уговора о поклону 1/1 Ов бр. 5263/2003 од 19.05.2003. године, која је окончана доношењем решења Вишег суда у Београду П 195/16 од 26.04.2016. године којим је констатовано да је тужба повучена. Из исказа тужиоца у својству парничне странке утврђено је да је тужилац у дуговима. Задужио се знајући да ће да наследи и да може да од тог новца врати дугове, а задужио се због оца и због себе. Незапослен је од 20.3.2014. године и издржава га дугогодишња ванбрачна партнерка која има станове у Србији и у Словенији, а један стан издају за износ од 400 евра.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, на основу одредбе параграфа 567 Српског грађанског законика из 1844. године, који се примењује сходно одредбама Закона о неважности правних прописа донетих пре 6.4.1941. године и за време непријатељске окупације, првостепени суд је закључио да не постоји основ за опозив уговора о поклону. Тужилац у току поступка није предложио доказе којим би поткрепио своје наводе да је тужена према њему испољавала такво понашање које би се могло сматрати грубом незахвалношћу, нити је тужена према тужиоцу поступала дрско, безобразно или безобзирно, већ је тужилац тај који је својим понашањем нарушио нормалан живот породице када су се појавили проблеми услед прекомерне употребе алкохола, стварањем свакодневне напетости, вербалним нападима, агресивним понашањем и непримереном и вулгарном комуникацијом. Неслагање и коначно престанак комуникације парничних странака нису последица грубе неблагодарности тужене према тужиоцу, па ни њене незахвалности, већ вид њеног незадовољства према тужиоцевом неприхватљивом и грубом понашању. Одсуство средстава за живот на које се тужилац позива је резултат његовог начина живота и није израз објективних околности на које тужилац не може утицати, већ је последица управо његове одлуке. Независно од тужиоцевог здравственог стања и трајне неспособности за рад, тужилац је наследио имовину значајне вредности након смрти свог оца и искључиво је одговоран зато што је дошао у лошију материјалну ситуацију од оне у којој је био док је живео са својом породицом. Тужилац није доведен у такву ситуацију да нема нужних средстава за живот јер живи са дугогодишњом партнерком која га издржава и која поседује непокретности у земљи и иностранству и уштеђевину. Тужилац може да се издржава и убирањем закупнине од предметног стана, будући да има право доживотног плодуживања које може остваривати и преко трећих лица. Приговор непостојања парничне способности тужиоца је оцењен као неоснован. Чињеница да је код тужиоца утврђена трајна неспособност за рад од стране специјалисте неуропсихијатрије сама по себи не указује да тужилац не поседује парничну способност, а првостепени суд је на одржаним рочиштима стекао уверење да тужилац поседује парничну способност.

Насупрот жалбеним наводима тужиоца, правилно је првостепени суд закључио да није испуњен услов осиромашења за опозив уговора о поклону, оценивши да је тужиочева лошија материјална ситуација резултат његовог избора, с обзиром на исказ

тужиоца у коме је навео да се задужио знајући шта ће наследити иза свог оца. Самим тим, умањење средстава за живот није одраз објективних околности на које тужилац није могао да утиче. Жалбени навод тужиоца да је првостепени суд овакав закључак извео на основу сопствене претпоставке се не може прихватити, имајући у виду да је првостепени суд до оваквог закључка дошао на основу исказа тужиоца у својству парничне странке. Из истог разлога се не може прихватити ни жалбени навод тужиоца да је био принуђен да се задужи и због оца, с обзиром да из његовог исказа произлази да је то био његов избор, а не да је био приморан на то, а није доказао да су постојали било какви објективни разлози за то. Отац тужиоца је на рачунима у девизама имао уштеђевину из чега произлази да му није била потребна финансијска помоћ.

Тужилац није доказао да је након закључења уговора о поклону дошло до његовог осиромашења толико да не може живети, односно задовољавати своје основне егзистенцијалне потребе. Из исказа тужиоца је првостепени суд правилно утврдио да он живи у заједници са својом ванбрачном партнерком која га издржава из уштеђевине и из стана који издају за износ од 400 евра, као и да живи у стану у ул. ... који је био предмет уговора о поклону са туженом. Иза свог покојног оца тужилац је наследио новац на рачунима, као и половину идеалног дела права својине на стану у ... улици, којим је у међувремену располагао за износ од 30.000,00 евра. Стога се не могу прихватити жалбени наводи тужиоца у овом делу, јер из његовог исказа произлази да су његове егзистенцијалне животне потребе у довољној мери задовољене да овај услов за опозив уговора о поклону није испуњен.

Жалбени навод да је тужилац неспособан за рад није основан. Уз тужбу је достављен само извештај лекара специјалисте неуропсихијатрије на коме се констатује да је тужилац трајно неспособан за рад. Међутим, тужилац није доставио доказе да му је констатована инвалидност у прописаном поступку за лица која траже запослење сходно Правилнику о ближем начину, трошковима и критеријумима за процену радне способности и могућности запослења или одржања запослења особа са инвалидитетом (сл. Гласник бр. 36/10 и 97/13). Нема података ни да је сходно одредбама чланова 21-26 Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Сл. гласник РС" бр. 34/23 са изменама и допунама) тужилац предузео мере да оствари права по основу инвалидности, нити права из пензијског и инвалидског осигурања обзиром на године старости. Тужилац је само доставио фотокопију Евиденционог картона тражиоца запослења, издатог од стране Националне службе за запошљавање, из кога се види да је тужилац на дан подношења тужбе био на евиденцији тражилаца запослења. Неспособност за рад се утврђује у поступку пред надлежним институцијама, а након обављене оцене радне способности од стране надлежне комисије органа вештачења, о чему у списима не постоје докази.

Нису основани ни жалбени наводи тужиоца да није у могућности да изда стан у ул. ... без сагласности тужене, имајући у виду да је уговором о поклону конституисано право плодуживања у корист тужиоца, те му не треба никаква сагласност власника за издавање стана. Право плодуживања овлашћује тужиоца да употребљава туђу ствар (да станује у стану, користи га и сл.) и убира њене плодове (узима новац од закупнине и др.) без смањења вредности саме некретнине и промене њене намене.

Правилно је првостепени суд утврдио да на страни тужене не постоји груба неблагодарност према тужиоцу као један од елемената за опозив уговора о поклону. Чињеница да тужена није помагала финансијски тужиоца не може сама по себи довести до грубе неблагодарности. Постојање грубе неблагодарности је фактичко питање које се на основу свих околности случаја процењује као вредносно мерило у односу на стандард морала и добрих обичаја. За постојање тог услова који дародавцу даје

могућност опозива поклона мора да постоји понашање поклонопримца које представља грубу повреду у односу на живот, тело, слободу, личност или имовину поклонодавца. Тужена је пре подношења тужбе била студент на основним и мастер студијама и сходно одредби члана 155 став 2 Породичног закона постојала је обавеза тужиоца као родитеља да издржава тужену. Тужена је доставила и потврду да јој од 15.11.2016. године до 30.9.2017. године није исплаћивана нето зарада док је била у радном односу са Универзитетом ..., па самим тим и није била у могућности да у периоду пре подношења тужбе финансијски помаже свом оцу.

Супротно жалбеним наводима, чињеница да је дошло до прекида нормалне комуникације између тужиоца и тужене се не може приписати у кривицу тужене, имајући у виду да је првостепени суд, правилном оценом исказа парничних странака, као и сведока ВВ, а у смислу одредбе члана 8 ЗПП, утврдио да је до прекида комуникације између парничних странака дошло као вид незадовољства тужене према тужиоцем непримереном понашању. У току поступка првостепени суд је правилно утврдио да је поремећај односа иницијално изазван када је тужилац почео да прекомерно конзумира алкохол што је довело до промене у његовом понашању, да је тужиоцу одређена мера заштите од насиља у породици, да је изазвао инцидент у судници у току поступка пред Вишим судом у Београду под бројем П 195/16 када је због понашања тужиоца на рочишту за главну расправу морала да интервениште судска стража и полицијски службеници, да тужилац нема примерену комуникацију са туженом, што произлази и из садржине писма тужиоца упућеног туженој од дана 3.8.2015. године. Са друге стране, тужилац није доказао да је тужена напала на његов живот или тело, да га је вређала, да је нарушила његову слободу, његов физички и психички интегритет, нити је оштетила његову имовину.

Ускраћивање пажње и свакодневне помоћи тужиоцу због његовог здравственог стања може представљати моралну обавезу која би, у присуству осталих потребних чињеница, могла да доведе до оцене о грубој неблагодарности према поклонодавцу. Али то се такође не може приписати у кривицу туженој с обзиром на поремећај односа између парничних странака који је настао због понашања тужиоца. Достављена је СМС преписка између тужиоца и тужене у којој се тужилац обраћао туженој да га прати на лекарске прегледе, на које је тужена одговарала, па се не може прихватити ни жалбени навод да тужена потпуно игнорише тужиоца као да он не постоји.

Приликом одлучивања о трошковима поступка првостепени суд је погрешно применио одредбе чланова 150, 153, 154 и 163 ЗПП, те је у овом делу жалба тужене основана, с обзиром да приликом одређивања трошкова поступка првостепени суд није применио тада важећу адвокатску тарифу, која је ступила на снагу дана 3.6.2023. године, а првостепена одлука је донета дана 5.6.2023. године. Стога су применом одредби чланова 153 и 154 ЗПП туженој досуђени трошкови поступка у укупном износу од 583.875,00 динара и то: за састав одговора на тужбу у износу од 56.250,00 динара, за заступање од стране адвоката на 6 рочишта за главну расправу у износима од по 60.750,00 динара, за приступ на 5 одложених рочишта износе од по 32.625,00 динара. Висина трошкова је одмерена применом важеће Адвокатске тарифе и Закона о судским таксама.

Одлуке првостепеног суда којим су одбијени захтеви парничних странака за ослобађање од плаћања трошкова судских такси су правилне, али из других разлога од оних који се наводе у образложењу првостепене одлуке.

Како из исказа тужиоца произлази да он живи заједно са својом ванбрачном супругом, то је тужилац уз захтев за ослобађање од плаћања судске таксе био дужан да

приложи уверење или неки други доказ на основу кога би се утврдило и имовно стање његовог ванбрачног партнера, што тужилац није учинио. Његова ванбрачна партнерка поседује непокретности, а тужилац има право плодоуживања на стану у ул. ... по основу кога може да остварује приходе од закупнине, то по становишту другостепеног суда није испуњен услов из одредбе члана 10 став 1 Закона о судским таксама.

Тужена је у поднеску од 19.10.2017. године доставила доказ да не остварује нето зараду по основу радног ангажовања на Универзитету Међутим, сходно одредби члана 16 Закона о судским таксама, тужена је била дужна да по истеку друге и сваке следеће године трајања поступка поднесе уверење о свом имовном стању, с обзиром да је поступак трајао дуже од две године, што није учинила у току поступка пред првостепеним судом. Нема ни других потребних доказа о њеном имовном стању.

Приликом доношења другостепене одлуке, Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе странака али је сматрао да се њима не доводи у сумњу законитост и правилност одлуке и да нису од утицаја на другачију одлуку суда, с обзиром на утврђене одлучне чињенице и заузето правно становиште.

Из изнетих разлога, применом одредбе чланова 390 и 401 тачка 2 и 3 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11...10/23 – други закон), одлучено је као у ставу првом, другом и трећем изреке пресуде.

Одлука у ставу петом изреке је донета применом чланова 154 и 165 ЗПП с обзиром да тужилац није успео у жалбеном поступку, а тужена је успела у поступку по жалби само у незнатном делу, па им самим тим не припада право на накнаду трошкова другостепеног поступка.

**Председник већа-судија
Јелена Стојилковић с.р**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић